

Чорний капелюх — застерігає і змушує думати критично. Дозволяє дати волю критичним оцінкам, побоюванням і обережності. Це захищає нас від нерозважливих і непродуманих дій, вказує на можливі ризики і підводні камені. Користь від такого мислення безсумнівна, якщо, звичайно, нею не зловживати.

Червоний капелюх передбачає висловлення свої почуттів та інтуїтивних здогадів щодо питання, яке обговорюється, не вдаючись у пояснення щодо того, чому це так.

Зелений капелюх — передбачає зосередження на творчості, альтернативних рішеннях, нових можливостях та ідеях. Це можливість висловити нові поняття та концепції. Перебуваючи під зеленим капелюхом, ми придумуємо нові ідеї, модифікуємо вже існуючі, шукаємо альтернативу, досліджуємо можливості, взагалі, даємо креативне зелене світло.

Синій капелюх являє собою організацію розумових процесів. Гарантія дотримання функцій усіх шести капелюхів. Синій капелюх відрізняється від інших капелюхів тим, що він призначений не для роботи зі змістом завдання, а для управління самим процесом. Зокрема, його використовують на початку сесії для визначення того, що належить зробити, і в кінці, щоб узагальнити досягнуте і поставити нову мету.

Загалом, підводячи підсумок вищевикладеному, варто зазначити, що участь у реалізації європейських тренінгів, попри їх основну мету, — популяризацію цінностей та роз'яснення переваг і недоліків європейської інтеграції для населення України, — сприяє появі цілого ряду додаткових позитивних ефектів, до яких, насамперед, належать: підвищення кваліфікації викладачів кафедр як наслідок їх активної взаємодії з дорослими слухачами; апробація інноваційних методів навчання у роботі з вимогливою аудиторією; збагачення методичного інструментарію при викладанні наук і вибіркових дисциплін кафедри; розширення науково-педагогічного співробітництва кафедри і факультету тощо.

*Юцкевич О. П., старший викладач
кафедри німецької мови*

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ КАНАЛУ DEUTSCHE WELLE

Відомо, що формування у студентів умінь і навичок спілкування передбачає формування здатності та готовності здійснювати комунікацію у чотирьох її видах: аудіювання, читання, говоріння і письмо.

Аудіювання — це один із чотирьох видів мовленнєвої діяльності, що включає усне сприйняття текстового матеріалу різних типів і жанрів: описів подій, інтерв'ю, радіо- і теленовін.

Сьогодні кожен із чотирьох видів мовленнєвої компетенції не розглядається ізольовано, тобто всі аспекти мовлення дуже тісно взаємопов'язані та спрямовані на оволодіння іноземною мовою як засобом комунікації. Особливий акцент надається нині комунікативному підходу саме до навчання аудіювання аудіо-і відео матеріалів німецькомовних каналів. Аудіювання є невід'ємним елементом процесу говоріння. У процесі навчального аудіювання аудіоматеріалів формується механізм сприймання висловлювань, функціонування якого дає змогу сприймати інформацію в усній формі іноземною мовою. Тобто аудіювання виконує важливі навчальні функції введення мовного матеріалу, з чого починається його засвоєння в усній формі. Граматичні структури, до яких входять відповідні лексичні одиниці і які оформлені в фонематичному плані за нормами німецької мови, спочатку вводяться до аудіювання, а потім у говоріння.

Аудіювання — найважчий вид мовної діяльності: якщо в тексті для читання можна знову і знову повертатися до незрозумілого слова, використовувати словник, а при говорінні можна уникнути використання незнайомої лексики, то в процесі аудіювання необхідно зрозуміти все з першого разу. Труднощі в аудіюванні визначаються наступними параметрами: складність лексичного матеріалу (вживання слів у переносному значенні, немотивованих слів і фразеологічних зворотів), фонетичні труднощі (темп, інтонація, діалект). Значною проблемою є незнання предмету говоріння. Потрібно навчати студентів долати труднощі, використовуючи здогадку, знання та мовний досвід. Студенти повинні оволодіти антиципацією, тобто умінням передбачати зміст інформації, а також умінням здогадуватись на слух про значення тих чи тих невідомих лексичних одиниць.

Програма оволодіння аудіюванням як формою комунікативної діяльності передбачає прослуховування текстів за ступенем зростання труднощів. Тому необхідно спеціально підбирати такі

аудіотексти, в яких передбачається знання учнями предмета загалом, але при цьому включаються елементи новизни.

Так, пропозиції німецького каналу DW є невичерпним джерелом інформації на будь-яку тематику і можуть слугувати змістовим доповненням до матеріалів базового підручника. Важливим є те, що ця інформація цілком автентична, тобто підготовлена носіями мови, а це передбачає володіння німецькою мовою переважно з рівня B2-C1. Таким студентам можна запропонувати аудіо- і відеоматеріали у наступних форматах:

— **Deutsch im Fokus** — його тематика охоплює сфери соціального та економічного життя, актуальні події, які відбуваються у Німеччині;

— **Alltagsdeutsch** — пропонує захопливі аудіоповідомлення до тем повсякдення, розрахований на студентів із рівнем B2. До аудіотекстів додаються друковані тексти та питання на розуміння;

— **Sprachbar** — у цьому розділі студенти отримують пояснення до актуальних заголовків і виразів та інших нюансів граматичних явищ у німецькій мові;

— **Wort der Woche** — у цьому розділі кожного тижня презентується своєрідне німецьке слово.

Усі ці автентичні тексти сприяють осягненню культурознавчої спрямованості, вони відображують національну специфіку. Жанрова різноманітність текстів дозволяє сприймати інформацію з різних сфер життя, такі тексти надають більше можливостей для активізації мовленнєвої діяльності, оскільки містять інформацію про засоби отримання освіти в німецькомовних країнах, про традиції прийому на роботу, про ринок праці для молоді, про стиль життя, що враховує професійні інтереси та нахили студентів.

Із власного досвіду можна сказати, що із не меншою цікавістю та захопленням працюють з автентичними аудіотекстами студенти, які вивчають німецьку як другу іноземну (звичайно, при володінні мовою на рівні B1). Корисним джерелом інформації є Top-Themen на каналі DW.

Користувач аудіоресурсів цього каналу може обирати, скільки разів і в якому темпі прослухувати аудіо фрагмент — у повільному або у нормальному. Студенти мають змогу побачити транскрипцію аудіотексту, а також виконати низку вправ на перевірку розуміння прослуханого тексту. Вони вчаться сприймати німецьку мову, пов'язувати вербальну інформацію з візуальною, використовувати відеоряд для компенсації незрозумілих частин аудіотексту, розпізнавати окремі слова, значущі деталі для одержання необхідної інформації та визначати тему і головну думку телеповідомлення, для презентації у монологічному мовленні або під час проведення дискусій. Доцільно звертатися до актуальних аудіоматеріалів на цьому каналі як до корисних доповнень навчальних текстів і для оволодіння додатковим тематичним і лексичним матеріалом.

*Шевченко О.Л., к.ф.н.,
доцент кафедри іноземних мов*

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЯК НАУКИ

Процеси глобалізації, доступність останніх досягнень світової науки дозволяють дізнаватися багато нового про життя і поведінку інших народів.

Останнім часом зростає кількість міжнародних наукових конференцій, розширюється процес міжвузівського обміну студентами і викладачами. В результаті підвищується інтерес до вивчення іноземних мов, до спілкування з представниками інших культур і народів.

Усі ці фактори призвели до виникнення самостійної області наукових досліджень — теорії міжкультурної комунікації, яка включає психологічні, антропологічні, культурологічні, лінгвістичні та семіотичні дослідження. У переліку вузівських спеціальностей і наукових дисциплін з'явилися самостійні області — теорія і практика міжкультурної комунікації, теорія і практика викладання іноземних мов і культур та інші. Теза про вивчення іноземної мови в контексті культури народу є основоположною при створенні будь-якої моделі навчання іноземної мови.

Сам термін «міжкультурна комунікація» виник у 70-х роках минулого століття. У відомому підручнику Л. Самовара, Р. Портера «Комунікація між культурами» [1] вперше надається його визначення. Хоча існує багато тлумачень терміну «міжкультурна комунікація», в нашому розумінні, це — процес спілкування (вербального і невербального) між комунікантами, які є носіями різних культур і мов, або інакше — сукупність специфічних процесів взаємодії людей, що належать до різних культур і мов [2].